

ZAKON

O TEKUĆIM I KAPITALNIM POSLOVIMA SA INOSTRANSTVOM

("Sl. list RCG", br. 45/05 od 28.07.2005, 62/08 od 15.10.2008, 40/11 od 08.08.2011)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuje se obavljanje poslova platnog prometa između rezidenata i nerezidenata u euru i valuti koja nije euro, načini prenosa imovine u Crnu Goru i iz Crne Gore i pravo rezidenata na posjedovanje sredstava plaćanja u valuti koja nije euro.

Opšti princip slobode poslovanja u deviznom režimu Crne Gore

Član 2

Obavljanje tekućih i kapitalnih poslova i prenosi imovine iz Crne Gore u inostranstvo i iz inostranstva u Crnu Goru slobodno je ukoliko zakonom nije drukčije utvrđeno.

Rezidenti i nerezidenti mogu slobodno da posjeduju i raspoložu sredstvima plaćanja u valuti koja nije euro, u skladu sa zakonom i da vrše poslovne i platne transakcije u valuti koja nije euro.

Mjerama državnih organa ne smiju se vršiti diskriminatorna ograničavanja slobodnog kretanja kapitala i prometa iz st. 1 i 2 ovog člana.

Definicije

Član 3

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) rezidenti su:

- privredna društva i druga pravna lica (u daljem tekstu: pravna lica) koja su registrovana u Crnoj Gori, osim njihovih predstavništava van Crne Gore;
- djelovi stranih društava upisani u registar nadležnog organa u Crnoj Gori;
- preduzetnici - fizička lica sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Crnoj Gori koja obavljaju privrednu djelatnost za svoj račun radi sticanja profita i koja su registrovana kod nadležnog organa u Crnoj Gori;
- fizička lica - državljani Crne Gore koji borave u Crnoj Gori najmanje 183 dana u toku kalendarske godine;
- fizička lica - strani državljani koji na osnovu dozvole za boravak, odnosno radne vize, borave u Crnoj Gori 183 dana ili duže u toku kalendarske godine;
- diplomatska, konzularna i druga predstavništva Crne Gore u inostranstvu, zaposleni u tim predstavništvima i članovi njihovih porodica, koji nijesu strani državljani;

2) nerezidenti su lica koja nijesu obuhvaćena pojmom rezidenata;

3) pružalac usluga platnog prometa sa inostranstvom je svako pravno lice koje ima odobrenje Centralne banke Crne Gore za obavljanje poslova prenosa sredstava između Crne Gore i inostranstva;

4) sredstva plaćanja su efektivni novac i instrumenti plaćanja;

5) efektivni novac su papirne novčanice i kovanice;

6) instrumenti plaćanja su platni nalozi koje izvršavaju pružaoci usluga platnog prometa, akreditivi, doznake, mjenice, solo mjenice, platne kartice, putnički i bankarski čekovi i drugi slični prenosivi instrumenti;

7) hartije od vrijednosti su isprave koje vlasnicima daju prava u odnosu na emitenta u skladu sa zakonom kojim se uređuju hartije od vrijednosti;

8) domaće hartije od vrijednosti su hartije od vrijednosti koje emituje rezident u skladu sa zakonom kojim se regulišu hartije od vrijednosti;

9) strane hartije od vrijednosti su hartije od vrijednosti koje emituje nerezident;

10) mjenjački poslovi su poslovi kupovine i prodaje sredstava plaćanja u različitim valutama.

11) kapitalni poslovi su prenosi kapitala između rezidenata i nerezidenata i jednostrani prenosi imovine radi prenosa kapitala koji nijesu tekući prenosi. Kapitalnim poslovima smatraju se:

- direktna ulaganja koja obuhvataju sva ulaganja rezidenata u inostranstvu i nerezidenata u zemlji, koja ulagač obavlja sa namjerom uspostavljanja trajnih ekonomskih odnosa i ostvarivanja znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem;

- ulaganja u nekretnine, koja obuhvataju ulaganja nerezidenata u nepokretnu imovinu u državi i ulaganja rezidenata u nepokretnu imovinu u inostranstvu;
 - poslovi sa hartijama od vrijednosti na berzi, koji obuhvataju transakcije sa hartijama od vrijednosti na berzi, kao i njihovo uvrštavanje. Transakcije sa hartijama od vrijednosti na berzi obuhvataju pribavljanje domaćih, odnosno stranih hartija od vrijednosti na berzi od strane nerezidenata i rezidenata. Uvrštavanje hartija od vrijednosti na berzu obuhvata uvrštavanje domaćih hartija od vrijednosti na inostranoj berzi, kao i trgovanje inostranim hartijama od vrijednosti na domaćoj berzi;
 - poslovi sa instrumentima tržišta novca. Transakcije sa hartijama od vrijednosti na tržištu novca obuhvataju pribavljanje hartija od vrijednosti i instrumenata sa domaćeg tržišta novca od strane nerezidenata, kao i pribavljanje hartija od vrijednosti i instrumenata inostranog tržišta novca od strane rezidenata. Uvrštavanje hartija od vrijednosti i ostalih instrumenata na tržištu novca obuhvata uvrštavanje domaćih hartija od vrijednosti na inostrano tržište novca, kao i uvrštavanje inostranih hartija od vrijednosti i instrumenata na domaćem tržištu novca;
 - poslovi sa jedinicama kolektivnih investicionih šema;
 - poslovi na tekućim i depozitnim računima kod finansijskih institucija koji obuhvataju poslove između nerezidenata i domaćih finansijskih institucija, kao i poslove između rezidenata i inostranih finansijskih institucija;
 - kreditni poslovi ili krediti za pružanje usluga u kojima učestvuje rezident obuhvataju kratkoročne (do godinu dana), srednjoročne (do pet godina) i dugoročne (pet ili više godina), kao i kredite koje nerezidenti daju rezidentima i kredite koje rezidenti daju nerezidentima;
 - finansijski zajmovi i krediti koji obuhvataju kratkoročne, srednjoročne i dugoročne zajmove i kredite, zajmove i kredite koje nerezidenti daju rezidentima, kao i zajmove i kredite koje rezidenti daju nerezidentima;
 - hartije od vrijednosti, ostale garancije i prava na zalog koji obuhvataju hartije od vrijednosti, ostale garancije i prava na zaloge koje nerezidenti daju rezidentima i hartije od vrijednosti, ostale garancije i prava na zaloge koje rezidenti daju nerezidentima;
 - transferi realizacije ugovora o osiguranju obuhvataju premije i sva plaćanja po osnovu životnog i kreditnog osiguranja;
 - lični prenosi sredstava plaćanja iz Crne Gore i u Crnu Goru koji obuhvataju poklone, pomoć, nasljedstvo, rentu, podmirenje duga useljenika u matičnoj zemlji i prenos sredstava iseljenika u inostranstvo;
 - fizičko unošenje i iznošenje finansijske imovine koja obuhvata hartije od vrijednosti i ostala sredstva plaćanja iz Crne Gore i u Crnu Goru;
 - ostali prenosi kapitala koji obuhvataju obeštećenja, naknade za slučajeve smrti, refundacije, autorska prava (patenti, dizajni, zaštitni znakovi i pronalasci), prenosi novca za izvršene usluge.
- 12) tekući poslovi su poslovi zaključeni između rezidenata i nerezidenata čija namjena nije prenos kapitala.

II POSLOVI PLATNOG PROMETA SA INOSTRANSTVOM

Poslovi platnog prometa sa inostranstvom

Član 4

Poslovi platnog prometa sa inostranstvom obavljaju se preko Centralne banke Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka), banaka i drugih pružaoaca usluga platnog prometa koji imaju odobrenje Centralne banke za obavljanje platnog prometa sa inostranstvom.

Rokovi za izvršenje naloga u platnom prometu sa inostranstvom

Član 5

Banka je dužna da uredan nalog za plaćanje prema inostranstvu, ako nalogodavac ima sredstava na računu, izvrši odmah, a najkasnije do kraja narednog radnog dana od dana prijema naloga.

Banka je dužna da sredstva primljena iz inostranstva prenese na račun korisnika sredstava, kada je račun korisnika sredstava naznačen na nalogu za isplatu i kada za prenos sredstava nije potrebna dodatna instrukcija, najkasnije narednog radnog dana od dana prijema obavještenja o prijemu sredstava iz inostranstva.

Kada je za prenos sredstava potrebna dodatna instrukcija, banka je dužna da o prijemu sredstava iz inostranstva obavijesti primaoca sredstava istog radnog dana kada primi obavještenje o prijemu sredstava iz inostranstva i primljena sredstva prenese na račun u skladu sa dobijenom instrukcijom, najkasnije do kraja narednog radnog dana od dana prijema date instrukcije.

Obaveza izvještavanja za banke, druge pružaoce usluga platnog prometa i rezidente koji vrše poslove

platnog prometa sa inostranstvom

Član 6

Projekcija platnog bilansa Crne Gore je godišnji akt kojim se obuhvataju tekući i kapitalni poslovi sa inostranstvom između rezidenata i nerezidenata, a naročito vrijednost i naplata izvoza roba i usluga i drugog nerobnog priliva, vrijednost i plaćanje uvoza roba i usluga i drugog nerobnog priliva, finansijske transakcije sa inostranstvom.

Centralna banka prati kretanja iz stava 1 ovog člana i na osnovu raspoloživih podataka za Vladu priprema projekciju platnog bilansa Crne Gore za narednu godinu.

Centralna banka dužna je da, u skladu sa dinamikom izrade ekonomske politike, dostavi projekciju iz stava 2 ovog člana u roku koji odredi Vlada.

Član 6a

Klijent banke, odnosno drugog pružaoca usluga platnog prometa sa inostranstvom je dužan da navede svrhu plaćanja za svako plaćanje u platnom prometu sa inostranstvom koje je veće od iznosa koji utvrdi Centralna banka.

Banka ili drugi pružalac usluga platnog prometa sa inostranstvom su dužni da dostavljaju Centralnoj banci statističke podatke o svakom plaćanju i naplati u platnom prometu sa inostranstvom, na način i u roku koji odredi Centralna banka.

Rezident - pravno lice je dužno da vodi posebnu evidenciju o tekućim i kapitalnim poslovima sa inostranstvom, na način koji odredi Centralna banka i da na zahtjev Centralne banke dostavi podatke iz evidencije.

Rezident je odgovoran za tačnost podataka iz stava 3 ovog člana.

Nadzorni organ

Član 7

Centralna banka vrši kontrolu platnog prometa sa inostranstvom i primjene međunarodnih standarda.

III MJENJAČKI POSLOVI

Mjenjački poslovi

Član 8

Mjenjačke poslove mogu obavljati pravna lica i preduzetnici koji imaju ugovor sa bankom i koji su registrovani za obavljanje mjenjačkih poslova.

Centralna banka propisuje bliže uslove i način obavljanja mjenjačkih poslova.

Objavljivanje kursne liste

Član 9

Centralna banka preuzima od Evropske centralne banke i svakog radnog dana objavljuje odnos eura prema drugim konvertibilnim valutama (kursna lista).

IV FIZIČKO UNOŠENJE I IZNOŠENJE FINANSIJSKIH SREDSTAVA

Izveštavanje o fizičkom unošenju i iznošenju finansijskih sredstava

Član 10

Radi praćenja projekcije platnog bilansa Crne Gore i kontrole protiv pranja novca i finansiranja terorizma, rezident i nerezident je dužan da prijavi fizičko unošenje i iznošenje sredstava plaćanja na mjestu ulaska u Crnu Goru, odnosno izlaska iz Crne Gore.

Prijava iz stava 1 ovog člana podnosi se organu uprave nadležnom za poslove carina na mjestu prelaska granice.

Kontrolu fizičkog unošenja i iznošenja sredstava plaćanja vrši organ uprave iz stava 2 ovog člana.

Centralna banka propisuje visinu gotovog novca koji rezidenti odnosno nerezidenti mogu unositi u Crnu Goru, odnosno iznositi iz Crne Gore bez prijavljivanja organu iz stava 2 ovoga člana.

Evidenciju o izvršenim kontrolama vodi organ uprave nadležan za poslove carine.

Bližu sadržinu evidencije iz stava 5 ovog člana utvrđuje Ministarstvo finansija.

V ZAŠTITNE MJERE

Kratkoročne zaštitne mjere

Član 11

Ako kretanje kapitala ozbiljno ugrožava ili prijeti da ugrozi monetarnu politiku ili finansijsko stanje Crne Gore, Centralna banka može uvesti zaštitne mjere.

Zaštitne mjere iz stava 1 ovog člana su:

- 1) ograničenje plaćanja po osnovu tekućih i kapitalnih poslova;
- 2) Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tekućim i kapitalnim poslovima sa inostranstvom, "Sl. list CG", br. 62/08)
- 3) zabrana uzimanja i davanja kredita, jemstava ili garancija;
- 4) ograničenje iznošenja u inostranstvo i unošenje iz inostranstva sredstava plaćanja;
- 5) ograničenje plaćanja i naplate putem platnih kartica, putničkih i bankarskih čekova i hartija od vrijednosti;
- 6) ograničenje kupovine i prodaje određenog efektivnog stranog novca.

Zaštitne mjere iz stava 2 ovog člana Centralna banka može uvesti samo uz saglasnost Vlade.

Zaštitne mjere iz stava 2 ovog člana primenjuju se dok traju poremećaji zbog kojih su uvedene, a najduže šest mjeseci od dana njihovog uvođenja.

Član 12

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tekućim i kapitalnim poslovima sa inostranstvom, "Sl. list CG", br. 62/08)

VI KAZNE ODREDBE

Član 13

Novčanom kaznom od pedesetostrukog do tristostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice ako ne obavijesti Centralnu banku o statističkim podacima iz člana 6 stav 4 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori.

Član 14

Novčanom kaznom od pedesetostrukog do stostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice i preduzetnik ako Centralnoj banci ne dostavi dodatne podatke ili dostavi netačne podatke iz člana 6 st. 5 i 6 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori.

Novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori kazniće se fizičko lice za prekršaj iz stava 1 ovog člana.

Član 15

Novčanom kaznom od pedesetostrukog do tristostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice i preduzetnik ako ne prijavi fizičko unošenje i iznošenje sredstava plaćanja iz člana 10 stav 1 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori.

Novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori kazniće se fizičko lice za prekršaj iz stava 1 ovog člana.

VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih propisa

Član 16

Bliži propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje na snagu ovog zakona

Član 17

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".

NAPOMENA IZDAVAČA:

Iznosi novčanih kazni za prekršaje u Zakonu o tekućim i kapitalnim poslovima sa inostranstvom ("Službeni list RCG", br. 45/05 i "Službeni list CG", br. 62/08) nijesu promijenjeni jer su u Zakonu o izmjenama i dopunama zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje ("Sl. list CG", br. 40/11), članom 131 i članom 163 različito regulisani iznosi novčanih kazni.

"Član 131

U Zakonu o tekućim i kapitalnim poslovima sa inostranstvom ("Službeni list RCG", br. 45/05 i "Službeni list CG", br. 62/08) član 13 mijenja se i glasi:

"Novčanom kaznom od 2.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice - banka ili drugi pružalac usluga platnog prometa sa inostranstvom ako ne dostavi Centralnoj banci statističke podatke o svakom plaćanju i naplati u platnom prometu sa inostranstvom u skladu sa članom 6a stav 2 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 550 eura do 2.000 eura."

Član 14 mijenja se i glasi:

"Novčanom kaznom od 2.500 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice - rezident ako ne vodi posebnu evidenciju o tekućim i kapitalnim poslovima sa inostranstvom ili Centralnoj banci ne dostavi podatke ili dostavi netačne podatke u skladu sa čl. 6a st. 3 i 4 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 550 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 300 eura do 6.000 eura."

Član 15 mijenja se i glasi:

"Novčanom kaznom od 2.500 eura do 16.500 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako ne prijavi fizičko unošenje i iznošenje sredstava plaćanja iz člana 10 stav 1 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 550 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 300 eura do 6.000 eura."

Član 163

U Zakonu o tekućim i kapitalnim poslovima sa inostranstvom ("Službeni list RCG", br. 45/05 i "Službeni list CG", br. 62/08) član 13 mijenja se i glasi:

"Novčanom kaznom od 2.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako ne obavijesti Centralnu banku o statističkim podacima iz člana 6 stav 4 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 eura do 10.000 eura.

Član 14 mijenja se i glasi:

"Novčanom kaznom od 500 eura do 5.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice i preduzetnik ako Centralnoj banci ne dostavi dodatne podatke ili dostavi netačne podatke iz člana 6 st. 1 i 6 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 100 eura do 1.000 eura."

Član 15 mijenja se i glasi:

"Novčanom kaznom od 1.000 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako ne prijavi fizičko unošenje i iznošenje sredstava plaćanja iz člana 10 stav 1 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 100 eura do 1.000 eura."